

кодифікування законодавства виникло досить багато цікавих наукових дискусій. Про недоліки нашого законотворчого процесу йдеться багато, але недостатньо наукових досліджень із важливими висновками щодо вдосконалення цього процесу, а від якості цього процесу і залежить якість законів, їх обґрунтованість та ефективність. З погляду елементарних вимог юридичної техніки за наявності акта кодифікування в тій або іншій сфері регулювання суспільних відносин усілякого роду новели з питань, урегульованих цим актом, потрібно вносити саме до його відповідних розділів.

УДК 346.52 (043.2)

Горбань Є.А., аспірант,
Юридичний факультет,
Державний університет інфраструктури та технологій, м. Київ
Науковий керівник: Беззубов Д.О., д.ю.н., доцент

ЕФЕКТИВНІСТЬ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЕЛЕМЕНТ РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТУ: ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Ефективність управлінської діяльності вищого керівного складу підприємства визначає загальний стабільний матеріально-фінансовий стан керованого об'єкту та зумовлює рівень його прибутковості, що врешті є основною метою створення підприємства.

Господарсько-правовий аспект регулювання ефективності управлінських рішень – це нормативне забезпечення такої діяльності та визначення компетенцій керівного складу підприємства щодо ефективного регулювання господарських відносин за допомогою локальних нормативних актів.

Щодо ефективності управлінської діяльності, то нормативно вона регулюється через норми права, що визначені у Господарському кодексі, Цивільному кодексі та локальних нормативних актах [1].

Для визначення специфічної діяльності керівників щодо реалізації свого владного впливу, під прийняттям управлінських рішень розуміють системну діяльність людей, які свідомо визначають варіант (альтернативу) дій, що забезпечує досягнення мети організації. Управлінське рішення відрізняється від засобів вирішень поточних виробничих завдань спрямованістю на організацію колективної праці; його приймає керівник (суб'єкт

управління) у разі виникнення проблеми або нагальної потреби системно урегулювати відносини щодо організації виробництва.

Слід зазначити, що управлінське рішення це центральна ланка управлінського циклу, продукт аналізу, прогнозування, обґрунтування, оптимізації та вибору альтернативи, виконаних на основі переробки інформації особою, що приймає рішення. Процес прийняття рішення характеризується комплексом «інтегральних» процесів інтелектуальної діяльності керівника та його апарату управління, ефективною організацією з високим рівнем доцільності, використанням науково обґрунтованих технологій та оптимізацією використання кадрового та матеріально-технічного ресурсу підприємства.

Багатоскладовий процес прийняття рішення вимагає від керівника підприємства наявності багатьох навичок та компетентностей. Від умінь керівника ефективно приймати рішення залежить правильність та вчасність їх виконання. Власне, процес прийняття рішення – основна функція управління, яка взаємопов'язана з усіма основними функціями, визначає їх зміст, обсяг ресурсів і повноважень щодо їх реалізації. Базовим значенням ефективності управлінських рішень є спрямованість їх змісту на досягнення стратегічних цілей підприємства. При цьому цілевизначення – це процес створення і формулювання мети (цілей), один із важливих елементів процесу управління, що визначає вид цільової функції.

Підприємство як організація створюється з певною метою і його виробнича діяльність повністю спрямовується на досягнення цієї мети. Мета – плановий результат, що виступає як єдність бажаного і можливого. У підприємства як суб'єкта господарської діяльності, основною метою є одержання прибутку. Враховуючи, що наявність мети це ознака, яка виключно стосується людської діяльності, то й досягається така мета виключно засобами використання людського ресурсу – розумової праці суб'єктів прийняття та реалізації управлінських рішень. Мета є генеральним імперативом дій, що описує майбутній стан або процес як об'єкти, бажані для досягнення.

Формулювання цілей та обмежень є важливим завданням менеджменту і характеристикою компетентності керівників. В ринковій системі глобальною господарською метою (місією) є рівень задоволення ринкових потреб, що характеризується рівнем доходів, майновим станом, добробутом, рентабельністю, ліквідністю тощо.

Цей взаємозв'язок можна простежити, використовуючи матрицю зв'язку функцій управління і операцій, процедур прийняття рішення.

Така матриця дозволяє об'єктивно визначити необхідні засоби і кількісно-якісні характеристики інформації для реалізації цих функцій.

Найбільш загальними етапами процесу ухвалення рішення є робота з інформацією (прийом, оброблення, представлення та розпізнавання ситуації), підготовка варіантів рішення, а також оцінка ефективності вибраного варіанту і прийнятого рішення. Кожен етап характеризується специфічними операціями і процедурами діяльності осіб, що рішення, в різних умовах (визначеності, ризику і невизначеності) [2].

Глобалізація економіки вимагає стандартизації управління на підприємствах для забезпечення ефективного, прозорого, стратегічно передбачуваного менеджменту незалежно від форм власності та форм господарювання.

Міжнародна Організація по Стандартизації (International Organization for Standardization – ISO) – всесвітня федерація національних органів по стандартизації (органів-членів ISO) Розробила та затвердила стандарти-принципи менеджменту ризиків, які є ключовими критеріями успіху підприємства ISO 31000:2018 – Менеджмент ризику.

Як зазначено в самому документі, він призначений для використання тими, хто створює і зберігає цінності в організаціях за допомогою управління ризиками, прийняття рішень, постановкою і досягненням цілей і поліпшенням загального функціонування.

Організації всіх типів і розмірів стикаються із зовнішніми і внутрішніми факторами і впливами, які вносять невизначеність у досягнення їхніх цілей. Управління ризиками є ітеративним і допомагає організаціям у визначенні стратегії, досягненні цілей і прийнятті обґрунтованих рішень.

Менеджмент ризику є частиною системи управління і елементом прояви лідерства та має основоположне значення з точки зору того, як організація управляється на всіх рівнях. Він сприяє вдосконаленню систем менеджменту. Менеджмент ризику є частиною всіх дій, пов'язаних з організацією, і включає взаємодія із зацікавленими сторонами. Менеджмент ризику враховує зовнішній і внутрішній контекст організації, включаючи фактори, пов'язані з поведінкою людей і культурою.

Література

1. Щербина В.С. Господарське законодавство України: теорія та практика. Київ: Атіка, 2001. 464 с.
2. Беззубов Д.О. Інвестиційна безпека: господарсько-правове регулювання. Наукові праці Національного авіаційного університету.

УДК 346.9 (043.2)

Баранчук А.С., студентка,
Київський університет права НАН України, м. Київ
Науковий керівник: Кабенюк Ю.В., к.ю.н.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

У господарській діяльності господарсько-правова відповідальність посідає суттєве місце, тому що забезпечує дотримання законності, правопорядку та виконання зобов'язання. На сьогодні, господарсько-правова відповідальність, значно зростає у зв'язку з підвищенням ролі правового засобу вирішення завдань регламентації господарського обігу [1].

В юридичній літературі науковці висвітлюють безліч підходів до встановлення сутності господарської відповідальності. Такими науковцями, зокрема, є В.С. Щербина, Г.В. Пронська, В.К. Мамутов, О.А. Заярний.

У своїх роботах В.С. Щербина висвітлює думку, що господарсько-правова відповідальність – це комплексний правовий інститут, який має свій особливий предмет регулювання – господарські правопорушення. Відповідальністю є застосування до правопорушника встановлених законом або договором санкцій, внаслідок чого він зазнає майнових втрат [4].

Г.В. Пронська визначає господарсько-правову відповідальність як економічні за змістом і юридичні за формою методи впливу на економічні інтереси суб'єкта господарювання – правопорушника [2]. У свою чергу В.К. Мамутов вказує, що господарсько-правова відповідальність – це несення господарським органом несприятливих економічних наслідків безпосередньо в результаті застосування до нього передбачених законом санкцій (мір відповідальності) економічного характеру [5]. Ця точка зору сприйнята законодавцем.

Так, у ч. 2 ст. 216 Господарського кодексу України зазначено, що застосування господарських санкцій повинно гарантувати захист прав і законних інтересів громадян, організацій та держави, в тому числі відшкодування збитків учасникам господарських відносин,